

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 30.5.2012.
COM(2012) 323 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Polijas 2012. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas konverģences programmu 2012.-2015. gadam

{SWD(2012) 323 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Polijas 2012. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas konverģences programmu 2012.-2015. gadam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[2],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[3],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju „Eiropa 2020", kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm[4], kas kopā veido „integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas savā ekonomikas un nodarbinātības politikā ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes.

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
2 COM(2012)323 *final*.
3 P7_TA(2012)0048 un P7_TA(2012)0047.
4 Padomes 2012. gada 26. aprīļa Lēmums 2012/238/ES.

(3) Padome 2011. gada 12. jūlijā pieņēma ieteikumu par Polijas valsts reformu programmu 2011. gadam un sniedza savu atzinumu par atjaunināto Polijas konverģences programmu 2011.-2014. gadam.

(4) Komisija 2011. gada 23. novembrī pieņēma otro Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot otro Eiropas *ex ante* un integrētas politikas koordinēšanas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju „Eiropa 2020". Komisija 2012. gada 14. februārī, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu[5], kurā tā nenoteica, ka Polija ir viena no dalībvalstīm, kam tiks veikts padziļināts pārskats.

(5) Eiropadome 2012. gada 2. martā apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un izaugsmes veicināšanas pasākumus. Tā uzsvēra nepieciešamību turpināt diferencētu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju, atjaunot parastos aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, mazināt bezdarbu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts administrāciju.

(6) Eiropadome 2012. gada 2. martā arī aicināja dalībvalstis, kas piedalās paktā „Euro plus", savlaicīgi iesniegt savas saistības, lai tās varētu iekļaut šo valstu stabilitātes un konverģences programmās un valstu reformu programmās.

(7) Polija 2012. gada 25. aprīlī iesniedza savu konverģences programmu, kas attiecas uz 2012.-2015. gadu, bet 2012. gada 27. aprīlī – 2012. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(8) Pamatojoties uz 2012. gada konverģences programmas novērtējumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomiskais scenārijs, kas balstīts uz budžeta prognozēm programmā, ir ticams un atbilst Komisijas 2012. gada pavasara prognozei. Programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2012. gadam novērst pārmērīgo budžeta deficītu un līdz 2015. gadam sasniegt budžeta vidējā termiņa mērķi (VTM). Programmā apstiprināts VTM attiecībā uz budžeta deficītu 1 % apmērā no IKP, pienācīgi atspoguļojot Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Budžeta deficīta plānotā novēršana atbilst Padomes noteiktajam termiņam, un plānotie fiskālie centieni atbilst ieteikumam saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Pamatojoties uz (pārrēķināto) strukturālo budžeta deficītu[6], plānotais gada progress virzībā uz VTM sasniegšanu pārsniedz 0,5 % no IKP (strukturālā izteiksmē). Valsts izdevumu pieauguma rādītājs, ņemot vērā diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, atbilst Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktajam kritērijam visā programmas periodā, bet pārsniedz izdevumu kritēriju par nelielu rezervi 2013. gadā atbilstīgi Komisijas 2012. gada pavasara prognozei. Pietiekamam progresam virzībā uz VTM sasniegšanu var būt nepieciešami papildu centieni, jo tas galvenokārt paļaujas uz valsts ieguldījumu izdevumu apjomīgiem samazinājumiem un to pietiekami neatbalsta sīki izstrādāti pasākumi programmas turpmākajos gados. Tiek prognozēts, ka Polijā programmas periodā kopējais valsts parāds saglabāsies mazāks par 60 % no IKP. Valsts iestādes prognozē, ka tas pakāpeniski samazināsies no 56,3 % no IKP 2011. gadā līdz 49,7 % no IKP

---

5 COM(2012) 68 *final*.

6 Cikliski koriģētā bilance, izņemot vienreizējos un pagaidu pasākumus, kuru Komisijas dienesti atbilstoši kopīgi saskaņotai metodikai pārrēķinājuši, pamatojoties uz programmā sniegto informāciju.

2015. gadā, turpretim Komisija, ņemot vērā iespējamos riskus, kas apdraud konsolidācijas plānus, paredz, ka uzlabošanās būs lēnāka.

(9) Polijas valdība vēl nav veikusi pasākumus, lai līdz 2013. gadam īstenotu pastāvīgu noteikumu attiecībā uz izdevumiem. Darbs pie pastāvīga noteikuma joprojām ir sagatavošanā, un līdz šim nav sniegta nekāda informācija. Nav gūti arī panākumi attiecībā uz nacionālo kontu klasifikācijas pielāgošanu Eiropas kontu sistēmai (EKS 95 standarti) un attiecībā uz koordinācijas uzlabošanu starp dažādiem valdības līmeņiem budžeta procesā.

(10) Jauniešu bezdarbs pārsniedz ES vidējo līmeni, un to lielā mērā rada prasmju neatbilstība un mācekļa prakses vietu un apmācības darbavietā nelielā pieejamība. Ir plānoti pasākumi, lai veicinātu jauniešu ienākšanu darba tirgū. Šķiet, ka pašnodarbinātības un civiltiesisku līgumu, ko nereglamentē Darba likums, daļēja ļaunprātīga izmantošana ir iemesls darba tirgus segmentācijai un nodarbinātu personu nabadzībai, kas ir lielākā Eiropas Savienībā. Turklāt būtu jāpārskata mazatalgota darbaspēka nodarbinātības pabalstu darbības joma un atbilstība.

(11) Polija 2011. gada otrajā pusē sāka īstenot vērienīgu augstākās izglītības reformu. Tās mērķis ir stiprināt universitāšu un uzņēmumu saiknes un novērst prasmju un darbavietu neatbilstību. Reformas mērķis ir palielināt kursu elastību un vairāk pielāgot tos mainīgajām darba tirgus vajadzībām. Tā veicina arī pašnodarbinātību. Tomēr joprojām ir jāuzlabo mācību nozīmība un kvalitāte, pievēršot īpašu uzmanību privātām augstākās izglītības iestādēm.

(12) Jāpalielina sieviešu dalība darba tirgū, uzlabojot bērnu aprūpes sistēmu. Polijā pašlaik ir Eiropā zemākais reģistrēšanas rādītājs pirmsskolas izglītībai. Tas ir saistīts ar vietu trūkumu, atbilstīgas infrastruktūras un kvalificēta personāla trūkumu. Valdības deklarācija, ka tā radīs papildu līdzekļus, lai izveidotu pirmsskolas bērnu aprūpes iestādes (3-5 gadus veciem bērniem), nav atspoguļota 2012. gada Budžeta likumā, kas samazināja izglītības subsīdijas. Rezultātā dažās pašvaldībās tika slēgtas skolas un bērnudārzi.

(13) Lai novērstu vecāku darbinieku nelielo dalību darba tirgū, Polija ir pieņēmusi vispārēju pensiju reformu. Sākot no 2013. gada, pakāpeniski tiks palielināts likumā noteiktais pensionēšanās vecums, lai sasniegtu 67 gadus 2020. gadā vīriešiem un 2040. gadā sievietēm. Polija ir turpinājusi centienus ierobežot labvēlīgus pensionēšanās nosacījumus par vienādiem pakalpojumiem. 2011. gadā Polija ieviesa dažas izmaiņas lauksaimnieku sociālās apdrošināšanas fondā (*KRUS*). Tomēr reforma ir īslaicīga un nav pietiekama no darba tirgus perspektīvas. Kalnračiem ir īpaša pensiju shēma.

(14) Nesenās reformas, lai uzlabotu pētniecības vidi, ir veiktas ar mērķi koncentrēt piemērotu finansējumu uz iestādēm, kas darbojas vislabāk. Valsts pētniecības programma, kas pieņemta 2011. gada augustā, ir svarīgs solis šajā virzienā. Tomēr joprojām nav skaidrs, kā prioritātes programmā ir saistītas un īstenotas tālāk inovācijā un rūpniecības politikā.

(15) Nepamatoti ierobežojumi profesionālo pakalpojumu sniegšanai ir galvenais šķērslis turpmākai izaugsmei, jo īpaši celtniecībā, transportā un veselības aprūpē. Valdība ir izziņojusi plānu par 50 % samazināt profesionālo pakalpojumu regulējumu gan

attiecībā uz izglītības prasībām, gan licencēšanu. Neraugoties uz neseniem centieniem, administratīvais slogs uzņēmumiem joprojām ir liels, un valsts pārvaldei joprojām trūkst efektivitātes. Galvenās problemātiskās jomas ir augstas atbilstības izmaksas, sarežģīti un nestabili nodokļu tiesību akti, vāja līgumu izpilde, ilgstošas un apgrūtinošas licencēšanas un atļauju procedūras, kā arī īpašuma reģistrācijas un zonēšanas tiesību akti. Tiesas procesi un citas tiesiskas darbības ir ilgstošas, un ir samērā liels skaits neizskatītu lietu.

(16) Izaugsmi un konkurenci enerģētikas nozarē kavē ES tiesību aktu, jo īpaši otrā un trešā enerģētikas tiesību aktu kopuma un ES Atjaunojamo energoresursu direktīvas, īstenošanas kavēšanās un neizlemtas pienākumu neizpildes procedūras. Lai gan ar atbalstu no ES līdzekļiem tiek plaši veidots autoceļu un ātrgaitas automaģistrāļu tīkls, vajadzība pēc ieguldījuma dzelzceļa tīklā ir vēl steidzamāka, ņemot vērā ļoti slikto infrastruktūras stāvokli. Polija pilnībā neizmanto šim nolūkam pieejamos Kohēzijas fonda līdzekļus. Joprojām pastāv šķēršļi dzelzceļa tirgus efektīvai darbībai.

(17) Polija ir uzņēmusies vairākas saistības saskaņā ar paktu „Euro plus". Saistības un 2011. gadā iesniegto saistību izpilde attiecas uz nodarbinātības veicināšanu, konkurētspējas uzlabošanu, valsts finanšu stabilitātes uzlabošanu un finansiālās stabilitātes nostiprināšanu. Komisija ir novērtējusi pakta „Euro plus" saistību izpildi. Šā novērtējuma rezultāti ir ņemti vērā ieteikumos.

(18) Saistībā ar Eiropas pusgadu Komisija ir veikusi Polijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi. Tā ir novērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos sniedzot ES līmeņa norādes. Tās ieteikumi Eiropas pusgada ietvaros ir atspoguļoti turpmāk 1.–6. ieteikumā.

(19) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2012. gada konverģences programmu, un tās atzinums[7] ir jo īpaši atspoguļots turpmāk 1. ieteikumā,

IESAKA Polijai laikposmā no 2012. līdz 2013. gadam rīkoties šādi.

1. Nodrošināt plānoto virzību uz pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu. Šajā nolūkā pilnībā izpildīt 2012. gada budžetu un īstenot strukturālas pielāgošanas centienus, kas noteikti Padomes ieteikumos pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros. Pēc tam precizēt pasākumus, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu budžeta stratēģijas īstenošanu 2013. gadā un vēlāk, kā paredzēts, nodrošinot pienācīgus strukturālas pielāgošanas centienus, lai gūtu pietiekamus panākumus virzībā uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu, tostarp izdevumu kritērija ievērošanu. Ierobežot izaugsmi veicinošu izdevumu samazinājumus nākotnē un uzlabot nodokļu atbilstību.

2. Paātrināt fiskālās sistēmas reformu, ieviešot tiesību aktus, lai līdz 2013. gadam ieviestu pastāvīgu noteikumu attiecībā uz izdevumiem. Šim noteikumam būtu jāatbilst Eiropas kontu sistēmai. Veikt pasākumus, lai vidējā termiņā nostiprinātu mehānismus koordinācijai starp dažādiem valdības līmeņiem, kā arī gada budžeta procesu koordinācijai.

[7] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

3. Samazināt jauniešu bezdarbu, palielināt mācekļa prakses vietu pieejamību un apmācību darbavietā, uzlabot profesionālās izglītības kvalitāti un pieņemt ierosināto mūžizglītības stratēģiju. Iegūto izglītību labāk saskaņot ar darba tirgus vajadzībām un uzlabot mācīšanas kvalitāti. Lai novērstu darba tirgus segmentāciju un nodarbinātu personu nabadzību, ierobežot civiltiesisku līgumu pārmērīgu izmantošanu un pagarināt pārbaudes laiku pastāvīgiem līgumiem.

4. Pastiprināt centienus, lai palielinātu sieviešu dalību darba tirgū un palielinātu bērnu reģistrēšanas rādītājus gan agrīnai bērnu aprūpei, gan pirmsskolas izglītībai, nodrošinot stabilu finansējumu un ieguldījumu valsts infrastruktūrā, kvalificētu personālu un pieejamu piekļuvi. Likvidēt priekšlaicīgas pensionēšanās iesakņojušos praksi, lai palielinātu pensionēšanās vecumus. Pakāpeniski pārtraukt īpašo pensiju shēmu kalnračiem, lai viņus pilnībā integrētu vispārējā shēmā. Veikt vērienīgākus, pastāvīgus pasākumus, lai īstenotu lauksaimnieku sociālās apdrošināšanas fonda (*KRUS*) reformu nolūkā labāk atspoguļot individuālus ienākumus.

5. Veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu inovācijai labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, nodrošinot labākas saiknes starp pētniecību, inovāciju un rūpniecību un nosakot kopīgas prioritārās jomas un instrumentus, kas atbalsta visu inovācijas ciklu; uzlabot finansējuma pieejamību pētniecības un inovācijas darbībai, izmantojot garantijas un pārejas laika finansējumu.

6. Palielināt centienus, lai uzlabotu stimulus ieguldījumam enerģijas ražošanas jaudā un efektivitātē, paātrināt pārrobežu energotīklu starpsavienojumu izveidi un pastiprināt konkurenci gāzes nozarē, pakāpeniski pārtraucot regulētas cenas un izveidojot gāzes tirdzniecības platformu. Nostiprināt dzelzceļa tirgus regulatora lomu un resursus un nodrošināt dzelzceļa ieguldījumu projektu efektīvu un ātru īstenošanu. Samazināt ierobežojumus profesionāliem pakalpojumiem un vienkāršot līgumu izpildi un prasības būvatļaujām.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs